

Uit Egypte geroepen

Hans van de Lagemaat

Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen

'Hij dan opgestaan zijnde, nam het Kindeke en Zijn moeder tot zich in de nacht, en vertrok naar Egypte, en was aldaar tot de dood van Herodes; opdat vervuld zou worden hetgeen van de Heere gesproken is door de profeet, zeggende: Uit Egypte heb ik Mijn Zoon geroepen.' (Mat. 1:14, 15).

Velen van ons zullen wel eens stil zijn blijven staan bij deze woorden, en zich hebben afgevraagd hoe dat nu zit. 'Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.' Dit is gesproken door 'de profeet.' En die woorden worden vervuld als het gezinnetje van Jozef weer terug keert uit Egypte naar Israël.

Als we deze woorden van 'de profeet' opzoeken in het Oude Testament, dan komen we uit in Hosea 11.

'Als Israël een Kind was, toen heb Ik hem liefgehad, en Ik heb Mijn Zoon uit Egypte geroepen.' (Hos. 11:1).

De context van dit vers draait helemaal om Israël, het volk. Bij eerste lezing zouden we hier niet meteen een profetie naar de Messias in zien. En toch verwijst Mattheüs naar deze tekst, en zegt hij dat die tekst vervuld is toen Jozef en Maria met hun Goddelijke Kind uit Egypte terugkeerden. Terecht mogen we ons afvragen: hoe zit dat? En we doen er ook goed aan onszelf en de Schrift deze vragen te stellen.

Het vervolg van deze studie draait geheel om de eenheid tussen Israël en haar Messias. Aan het eind zullen we dan een antwoord op de vraag formuleren.

Israël en de Messias een eenheid

Israël en haar Messias vormen een onlosmakelijke eenheid. Het is net zoiets als Christus als Hoofd van de Gemeente, 'welke Zijn lichaam is.' (Efe. 1:22, 23). Hoofd en Lichaam kunnen niet gescheiden worden. En zo is het ook met Israël en de Messias. We zeggen nu niet dat Israël en de Gemeente hetzelfde zijn. Nee, dat zijn twee volkomen verschillende groepen. We vergelijken slechts de eenheid die er bestaat tussen Israël en Christus enerzijds, en de Gemeente welke Zijn Lichaam is en Christus anderzijds.

Israël en de Knecht

Deze eenheid tussen Israël en de Messias komt onder andere tot uiting in de namen waarmee zij beiden worden genoemd. Het volk draagt de naam Israël,

maar zo is het ook met Christus zelf. In de woorden van Jesaja 49:3 gaat het duidelijk om de Heere Jezus:

'En Hij heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Knecht, Israël, door Wie Ik verheerlijkt zal worden.'

Deze tekst geeft in het verband van het hoofdstuk duidelijk een profetie over Christus. Toch is het gebruik van het woord 'Knecht' hier een beetje verwarrend. In het gedeelte vanaf Jesaja 41 tot en met 53 wordt dit woord achttien keer gebruikt. En afwisselend wordt het volk en de Messias ermee aangeduid. In Jesaja 41:8 bijvoorbeeld gaat het over het volk.

'Maar Gij Israël, Mijn Knecht! Gij, Jakob, die Ik verkoren heb! het zaad van Abraham, Mijn liefhebber.'

In Jesaja 42:1 gaat het weer over Christus.

'Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn uitverkorene, In Wie Mijn ziel een welbehagen heeft! Ik heb Mijn geest op Hem gegeven: Hij zal het recht de heidenen voortbrengen.'

Maar niemand zal het toch kunnen ontkennen dat het in vers 19 van hetzelfde hoofdstuk weer over het volk gaat:

'Wie is er blind dan Mijn knecht, en doof gelijk Mijn bode, die Ik zend? Wie is blind gelijk de volmaakte, en blind, gelijk de Knecht des Heeren?'

Het is niet goed, maar niet onlogisch, dat veel Joodse uitleggers in Jesaja 53 dan ook het volk willen lezen, zo veel moeite als zij hebben om daarin een lijdende Messias te zien.

Israël is een naam voor het volk, en het is een naam voor de Messias van dat volk. Met 'knecht', of 'dienstknecht' wordt het volk aangeduid. Maar tevens krijgt de Messias van het volk die benaming. In Jesaja 41 tot en met 53 moeten we zelfs goed lezen om te zien over wie het gaat. Het is als met twee draden die ineengedraaid worden tot een nieuwe streng. De draden zijn elk afzonderlijk zichtbaar, en bestaan los van elkaar. Maar de streng zou geen streng zijn als een van de draden zou breken of ontbreken.

De wijnstok

Een ander voorbeeld is Israël als de wijnstok. In Jeremia 2:21 spreekt de Heere tot Zijn afvallige volk:

'Ik had u toch geplant, een edele wijnstok, een geheel getrouw zaad.: hoe zijt gij Mij dan veranderd in verbasterde ranken van een vreemde wijnstok?'

En we komen in Psalm 80 dichtbij de tekst waarmee we deze studie begonnen:

'Gij hebt een wijnstok uit Egypte overgebracht, hebt de heidenen verdreven, en hebt dezelve geplant.' (vs. 9).

In deze (en ook andere) Schriftplaatsen is het volk de wijnstok. En als de Heere Jezus in Johannes 15:1 zegt: 'Ik ben de **ware** Wijnstok,' dan bedoelt Hij dat Hij het tegenbeeld is van al die beelden die God voor Zijn volk gebruikt. Israël, het volk is het type. Hij is de vervulling. Om de vergelijking van de twee draden weer op te pakken. Hij is als de rode draad die door de streng loopt. Ontbreekt deze draad dan blijft het zwakke, nietszeggende draadje van het volk over,. Een draadje dat zelfs door zwakke kinderhandjes gebroken kan worden, en dat nergens toe dient. Je kunt er bij wijze van spreken nog geen knoop mee aan een jas naaien. Maar tezamen, ineengevlochten, vormen de twee draden een streng, die in staat is de gehele wereld te binden. Het is een streng die de loop van de geschiedenis bepaalt en verklaart.

De tekst waar Mattheüs aan het begin van deze studie verwees naar Hosea 11. Het gedeelte dat daaraan voorafging begint met Israël als wijnstok. Dat kan toch bijna geen toeval zijn?

'Israël is een uitgeledigde wijnstok.' (Hos. 10:1).

Ziet u de lijn?

God heeft een wijnstok uit Egypte overgebracht. (Ps. 80:9). Deze wijnstok werd tot niets dan een uitgeledigde wijnstok. De wijnstok bracht weliswaar vruchten voort, maar het waren niet meer dan stinkende druiven. (Jes. 5:2, 4). Christus is de *ware* wijnstok. En die in Hem blijft, en Hij in hem, die draagt veel vrucht (Joh. 15:1, 5). En dat zijn zeker geen stinkende druiven. Zo is Christus als de ware Dienstknecht en de ware Wijnstok de vervulling van Israëls geschiedenis. In Hem wordt hun doel vervuld, vol gemaakt. Hun Schriften, hoe wonderlijk de geschiedenissen daarin beschreven ook zijn, zijn leeg zonder Hem. Hun roeping

uit Egypteland onder de krachtige hand van de Heere blijft een geschiedenis zonder verdere inhoud als we de rode draad niet opmerken. Voorafgaand aan de uittocht uit Egypte stelde de Heere het pascha in. Er moest een lam geslacht worden. Het bloed van dit lam was als het ware de basis voor de uittocht. En dit lam is een verwijzing naar het

'Lam, staande als geslacht, hebbende zeven hoornen, en zeven ogen, dewelke zijn de zeven geesten Gods, die uitgezonden zijn in alle landen.'

Conclusie

Zo hoeven we ons niet meer te verbazen over de woorden 'opdat vervuld zou worden hetgeen van de Heere gesproken is door de profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.' Hosea spreekt over het volk. Maar in Christus worden deze woorden uiteindelijk vervuld, vol gemaakt. Hij is het doel, de zin van Israëls geschiedenis, in verleden, heden en toekomst.